

PETROSKOPET

NYHETER FRA NORSK OLJEMUSEUM ÅRGANG 15, 1. UTGAVE JUNI 2013

Det store dilemmaet

Jordkloden sliter mens verdens befolkning blir stadig større. Foto: Shadé Barka Martins/NOM

Verden trenger mer energi – mer energi fører til økte utslipp – det kan fort gå galt. Dette er «skriften på veggen» i den nye utstillingen på Norsk Oljemuseum. «Energi – problemet eller løsningen?» ble åpnet 18. april av miljøvernminister Bård Vegar Solhjell.

Temaet er et av vår tids største dilemmaer; hvordan skal vi klare å dekke verdens stadig økende energibehov på en måte kloden tåler? Målsetningen er å skape økt interesse for sammenhengen mellom energibruk og klimautfordringen.

Utstillingen bruker moderne og utradisjonelle virkemidler og fargevalg. I sentrum står en klode med pustebesvær som viser den eksplosive veksten i verdens befolkning,

parallelt med økningen i verdens CO₂-utslipp.

Utstillingen er delt i tre soner som hver innledes med et spørsmål: Klima eller olje? Klima eller naturvern? Klima eller velstand? Hver sone utdyper dilemmaene, problematiserer og utfordrer den besøkende til å reflektere mer enn den gir svar. I hver sone kan den besøkende utforske temaet gjennom interaktive eksperimenter og fordypningsstasjoner.

Under åpningsarrangementet ble det holdt flere innlegg som belyste flere sider av dilemmaet. De over 70 frammøtte fikk høre Karl Kristensen, fagrådgiver i Bellona snakke om viktigheten av alternative energikilder, mens Thina Hagen,

informasjonssjef i Norsk olje og gass la vekt på at energiuutfordringen fortjener en opplyst debatt og at utstillingen er et kjærkomment bidrag ved å belyse de vanskelige spørsmålene som ofte stilles, men er vanskelige å svare på.

«Dette ville ungene likt», var ministerens første kommentar. Foto: Shadé Barka Martins/NOM

Rogalands første Newton-rom!

Å kunne tilby skolene gode undervisningsopplegg har alltid vært en høyt prioritert oppgave på museet. At oppleggene holder god faglig standard er selvsagt, men de skal også være spennende – og ikke minst interesseskapende for elevene. Minst like viktig er at de er relevante i forhold til skolens læreplaner.

Vi registrerer at nye elevgrupper finner veien til museet når nye undervisningsopplegg utvikles og tas i bruk. Videreutvikling og tilpassing av tilbudet til skolene er derfor viktig for å framstå som en attraktiv læringsarena. At over 10 000 elever besøker oss årlig er en god indikasjon på at vi har lyktes med dette. Gode tilbud og godt besøk fra skolene til tross – det er alltid rom for forbedring. Og forbedring skal det bli!

I august lanserer vi, i samarbeid med Stavanger kommune, FIRST Scandinavia og Statoil Rogalands første Newton-rom. Newton Energi-rommet representerer noe helt nytt for oss – og for elevene. Et dedikert, spesialinnredet undervisningsrom – en pedagogisk boltreplass fylt med aktivitet og det beste av tilgjengelig undervisningsutstyr innen real- og naturfagene kommer til å sette en ny standard for undervisningen.

Når vi i tillegg syr tilbudet i Newton Energi-rommet sammen med museets utstillinger – og tilrettelegger spesielt for aktiv bruk av vår flunkende nye utstilling «Energi – problemet eller løsningen?» har vi en læringsarena som forhåpentligvis kommer til å både inspirere og engasjere. Vi ser fram til å kunne ønske alle elever på 9. trinn i Stavanger kommune velkommen til distriktets mest spennende undervisningstilbud fra høsten av!

Kulturminne Valhall er sparket i gang!

I fjor høst undertegnet Oljemuseet en kontrakt med BP og Valhall-lisensen om å gjennomføre et kulturminneprosjekt – det fjerde i rekken av våre store dokumentasjonsprosjekter. I januar ble det avholdt et vellykket kick-off møte med ca. 30 deltagere fra de ulike samarbeidspartnere. Det var veteraner fra den tidlige pionertiden på feltet den gang Amoco var operatør, og det var selvsagt representanter fra den nåværende organisasjonen i BP og lisenspartner Hess i tillegg til at folk både fra Oljedirektoratet og Statsarkivet var til stede.

Hensikten med et slikt oppstartsmøte var både å bli kjent, og ikke minst å få i gang erfaringsoverføring. Vi som fra Oljemuseets side skal drive fram prosjektet, ønsket å høre om hvordan de som kjenner plattformene og feltarbeidet har opplevd Valhall, samtidig som det var viktig å formidle hva et kulturminneprosjekt er og hva som skal bli resultatet av tre års samarbeid.

Historiene om «tannpasta-reservoaret» og «klinkekule-eksperimentet»

ble trukket fram under «mimresesjonen», men også nyere eksempler på vellykkede prosjekter og kontraktsformer og elektrifisering av feltet ble trukket fram. Hodfeltet med den første ubemannede plattformen på norsk sokkel skal også inkluderes i dette prosjektet. Selvsagt vil også planen om forlenget levetid for Valhallfeltet bli gjenstand for oppmerksomhet.

Det ble også gitt grundig informasjon om hva et kulturminneprosjekt er og eksempler fra nettstedene til Frigg, Ekofisk og Statfjord ble vist og diskutert.

Dokumentasjon- og forskningsavdelingen er nå godt i gang med de første viktige aktivitetene, slik som detaljering av planer, kontrakter med samarbeidspartnere og ikke minst graving i arkiver og «skuffer og skap» både hos operatøren og i vårt eget registrerte materiale. Det er opprettet en egen liaisonstilling hos BP som vi allerede har hatt god hjelp av til å finne fram til de rette personer og miljøer som vi skal samarbeide med.

Valhallfeltet. Foto: BP

Museets nye undervisningsrom

Lærere følger spent med på Newton-aktiviteter. Foto: Shadé Barka Martins/NOM

Mandag 27. mai ble det arrangert lærerseminar på museet. Samtlige ungdomsskoler i Stavanger kommune var til stede med en eller flere lærere for å lære mer om museets nye tilbud til skoleverket – Newton Energi-rommet.

Fra skoleåret 2013/2014 står museets splitter nye Newton-rom klar til bruk. Alle elever på 9. trinn i Stavanger kommune skal i løpet av skoleåret gjennom et 10 timer langt undervisningsopplegg.

Samarbeidspartnerne Stavanger kommune og Statoil har sammen med museet bidratt til at Newton-rommet nå endelig nærmer seg ferdigstillelse. Innholdet i rommet er levert av FIRST Scandinavia.

Newton-konseptet har som målsetning å gjøre realfagene tilgjengelige og praktisk rettet for elever

i grunn- og videregående skole. Flotte spesialinnredede lokaler, samt mengder av spennende utstyr, skal bidra til at elever får gode opplevelser med realfag og læring gjennom praktiske aktiviteter. I tillegg skal også museets utstillinger brukes aktivt i undervisningen. Den nye utstillingen «Energi – problemet eller løsningen?» er skrevet inn i undervisningsmodulen. Her blir elevene konfrontert med problemstillinger knyttet til energiforbruk og klimautfordringer.

I løpet av de to dagene hver klasse kommer til å være på museet, vil elevene få oppgaver og utfordringer knyttet til to emneområder; fornybare energikilder og fossilt brensel. Den første modulen fokuserer på energibegrepet. Hva er energi? Hva er en energikjede og hvordan kan energi overføres mellom ulike ledd i en energikjede?

Hvordan kan vi produsere elektrisk energi i vind- og vannenergiverk? Den andre modulen ligger tettere opp mot museets kjerneområde, og fokuserer på dannelsen, produksjon og bruk av fossile brensler. Her skal elevene blant annet få erfare hvordan et dampdrevet energiverk fungerer, lære om egenskapene til klimagassen karbondioksid, samt arbeide med hvordan sandstein kan lagre råolje og naturgass. Ulemperne – og fordelene ved bruk av fossilt brensel vil også stå sentralt i denne modulen.

Newton-rommet tar form. Foto: Shadé Barka Martins/NOM

Norsk undervannshistorie skal samles!

30. april var et trettitalls sentrale aktører i utviklingen av undervannsteknologi på norsk sokkel samlet på oljemuseet til workshop om hvordan ta vare på og formidle norsk undervannshistorie!

Gro Brækken, Norsk olje og gass, innledet med å peke på at undervannsteknologisegmentet er Norges viktigste næring etter produksjon av olje og gass, og vokser raskt. Rundt 70 000 er sysselsatt i drift av undervannsanlegg i engineering/bygging, vedlikehold, offshore shipping, produkt- og systemutvikling og på baser på land. Brækken mente det er på tide å dokumentere den enestående historien og ønsket oljemuseet og deltakerne i workshopen lykke til.

Selv om næringen er ung, har flere av aktørene lang fartstid og nærmer seg pensjonsalder. Tiden bør derfor være inne til å skrive historien om hvordan det hele startet og har utviklet seg frem til i dag.

Det var stor bredde i innleggene fra representanter for operatørene, le-

Subsea entusiaster samlet til workshop på oljemuseet. Foto: Jan A. Tjemsland/NOM

verandørindustrien, rederi og verftsindustrien og utdanning, nettverks- og forskningsdelen. Det gav et godt grunnlag for gruppediskusjonene i etterkant som var preget av stort engasjement.

Presentasjonene og gruppediskusjonene i workshopen skal være med å danne grunnlag for et historiefaglig prosjekt som skal dokumentere, skrive et historieverk om, og formidle gjennom en utstilling «Norsk Undervannshistorie».

Erfaringene fra prosjektet «Nord-sjødykkerne» som var ferdig i 2009 vil være en nyttig referanse. Et tilsvarende prosjekt om undervannsteknologihistorien vil gi et utfyllende og helhetlig bilde.

Frem mot sommeren skal det utarbeides et forprosjekt som konkretiserer innholdet i prosjektet og hvilke ressurser som trengs for å gjennomføre det. Det er liten tvil om at entusiasmen som deltakerne på workshopen la for dagen vil være en viktig drivkraft i det videre arbeidet!

Vi ønsker alle en god sommer!

Åpningstider hos oss i sommer: Alle dager 10-19

Bølgen & Moi: man. 11-16, tirs.-lør. 11-01, søn. 12-17

I Museumsbutikken finner du flotte gaver som vil glede mann som kvinne, liten som stor!

Redaksjonen: Trude Meland, Geir Mossige Johannesen,
Finn Harald Sandberg, Kristin Øye Gjerde,
Jørn Bjerga og Paul Hogstad
Layout: Melvær & Lien

Trykk: Kai Hansen Trykkeri
Utgitt av: Norsk Oljemuseum
Adresse: Postboks 748 Sentrum
N-4004 Stavanger

Web: www.norskolje.museum.no
Telefon: +47 51 93 93 00
E-post: post@norskolje.museum.no